



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Fratris Petri Pauli Philippi, Ordinis Prædicatorum, Sacræ Theologiæ
Doctoris, admodum neceßaria Introductio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

IN SECVNDVM LIBRVM
MYSTICÆ THEOLOGIÆ

R. P. FRATRIS HENRICI HAR-
PHII ORDINIS MINORVM,

Fratr̃s Petri Pauli Philippi, Ordinis Prædicatorum, Sacræ
Theologiæ Doctoris, admodum necessaria
Introductio.



OMNIS naturam ad excellentiam appetendam vehementer procliuem esse subtilissimus ille natura indagator agnouit, qui eius occasionem arripuit, qua illam ex felicissimo statu, in quo condita fuerat, deturbaret: Eritis, inquit, sicut Genes. 3.
Dij, scientes bonum & malum. Quibus etiam verbis
vel inuitus significauit, in quo consistat excellentia nostra
veritas, etsi eam ad illicita impius ipse, inuidusq; detorsit.

Non potest enim quippiam sublimius excogitari, quam esse Deo similem: ac verum bonum, quod & summum est, contemplari, quicquid ei contrarium esse potest, ita nosse; vt quemadmodum illud super omnia ardentissime diligimus, ita istud pre cunctis, qua in hoc, vel futuro seculo cõingere possunt, odio ingenti, atque perpetuo prosequamur. Nam hoc pacto natura nostra conditio, qua naturali eius similitudine insignita est, perfectissime, & amplificatur & perfititur. At verò miserrima profectò ratione iam factum est; vt hac tam ardens excellentie cõsequenda libido in omnibus alijs rebus exarserit, vt nulla sit vel mentis, vel corporis excitatio, nulla ars, quantumlibet vilis, in qua non conentur totis viribus homines excellere, nulli parcant labori; nihil damna faciant honoris, temporis, fama, diuitiarum. Quicumque enim animum applicuerint, vel ad negotiationem, vel ad militiam, vel ad mechanicas artes, vt cetera omittam, in ijs reliquis præstare summa ope, studio, vigilijs, laboribus, periculisq; contendunt. Sola ferè videtur inculta iacere ars illa caelestis, qua diuina sanè disciplina ad veram sapientiam animus excolitur. Nam quamuis multi sint, qui omni cura, cogitatione, atque opera in eam incumbant, sunt tamen paucissimi, ac penè nulli, si ad ingenstem numerum comparentur illorum, qui eandem perpetuò augere, perficereq; deberent. Est nihilominus impressa nostræ menti fax quadam ardens, ac lucēs, qua naturalis vi impellitur, quantumlibet impij simus, & scelera illa arguere, repre-

M m 3 hend vi s

hendere, horrere in alijs inspecta, qua in nobis ipsis & agnoscimus, & amplectimur; integritatem vero, & sanctimoniam visere, si in aliquo illustri coruscare videatur, amare, laudare, exoptare. Rapiunt enim ad sese vel reuocant animam obiectus splendor virtutis, ac sanctitatis: in quo conformitas illa, quam ei inaccessibilis summa bonitas lux indidit, exertit miro modo vim suam, ut illud idem, quod peccatorum mole oppressa contemnit, nequeat non desiderare. Quod interuim bellum peccato quidem excitatum pijs mentibus, ad exercitationem victoriasque comparandas relictum est; peccatoribus autem ad eos extimulandos, ut peccati turpitudine cognita, praestantiaque virtutis ad hanc summa animi contentione ab illo transfugiant. Sed hos non raro videmus inspectam lucem splendidiorem sanctitatis mirifice deperire: illi perire sunt, qui eam excolunt pro dignitate. Est autem illa sorte eius reicausa, quod tantum placet magis iustitia clarioris pulcherrima, & venustissima facies, quantum peccatorum sordibus comparata illustrius emicat; tum quod (ut in Proverbio dicitur) dulce bellum in expertis est; neque ingentes difficultates, ac durissima illa certamina, qua pro adipiscenda excellentia virtutis sustinenda sunt, deterrent animos eorum, qui nunquam perfectionis itinera sunt ingressi. Sed ea iudicio meo potissima ratio est, quod ad sanctitatis excellentiam (qua amplissimum quoddam fastigium praeseferi) sola subuehit profundissima suimet abnegatio, & humilitas cordis, qua aliud videtur ipsa natura contraria, ut nihil supra: cum proprium natura huius corrupta videatur, superius querere commodas; utilitates & honores proprios sectari: qua omnia despiciunt, imo & abiicit profundum illud centrum humilitatis; ac si ad caelum quis volare contendens, semetipsum in profundissimi tartarissimi, centrumque demergat. Attamen haec ipsa duo sunt; qua miro modo inter se consentiunt, diuino profecto magisterio (neque enim alius artifex id potuisset) sibi inuicem coaptata; iuxta illud Christi axioma: Qui se humiliauerit exaltabitur. Cuius exemplar non solum se ipsum verum proposuit, cum ait: Discite a me quia mitis sum & humilis corde, verum etiam factio cum proposito sibi gaudio crucem, confusione contempta praeterea factus est opprobrium hominum & abiectio plebis, & animam quoque suam ad infera loca propria voluntate detruxit. Voluit enim hoc exemplo nos omnes in sui imitationem inflammare, ut iter ad apicem perfectionis, & sanctitatis per eadem Creatoris, & Saluatoris nostri vestigia non modo non asperum, sed omni quoque suauiate, ac dulcedine plenum iudicaretur. Qua ratione illam, quam expectabamus, scilicet veram sanctitatis excellentiam consequimur, quam initio diximus in eo consistere, ut Domino Deo nostro perquam simillimi efficeremur. Fuisse autem permulti (sicuti & in dies singulos multi nascuntur) qui methodos varias excogitauerunt, seu malum dicere, quod est verum, quibus varia à D. O. M.

Matth. 23.
Matth. 11.
Heb. 12.
Psalm. 27.

reuelata sunt rationes itineris huius instituendi ad verā Christiana vitā perfectionem consequendam. Sicut enim varia sunt corporum constitutiones, ita ac longè multipliciora sunt ingenia animorum; nec omnibus idem, eodemq; modo conditum sapere potest. Quid verò refert qua linea, modò à centro modò ad calum perducamur? Sed qui de ea re fusius tractauerit, ac dilucidius eam ad methodū quandam diduxerit, quam R. hic Auctor F. Henricus Harpbuius Mechliniensis, Ordinis Minorum Professor, ego non legi haecenus. Qui non ea, quae ab alijs conscripta viderit, (quamuis non pauca se legisse praeseferat) sed quae proprijs, diutissimis, sanctissimisque exercitationibus suis non solum intellexerat, sed patiebatur diebus singulis, animo id vehementius appetenti describere conatus est. Conatus est inquam: nam ineffabilia ea esse fatetur; & quae si etiam exprimerentur verbis, non possent tamen intelligi nisi ab ijs, qui simili exercitatione ardentissima eadem experirentur. Atque is quidem primus est, qui in huius libri lectione cauendus est scopulus. Solent enim qui ista adeo mira, & insolita legunt, contrarijs quibusdam vndis allidi; dum sibi exercitationum spiritualium suarum quasi scopum quandam proponunt, consecutionem tum impassibilitatis cuiusdam sensuum, passionum, voluntatumque suarum, perinde ac si funditus mortui nullo possint, quamuis acutissimo stimulo pungi, tum contemplationis excellentissima, prorsusque ineffabilis: qua mira videant, & imperturbatis oculis perpetuò contemplantur. Quocirca vel superba quadam presumptione supra vires suas audent: aut pusillanimitate perniciosiore à coepto deterrentur. Quamobrem opportunum quidem videtur ista vniuersa legendo percurrere: quo mentis ardor erga felicitatis communicationem acrius accendatur, quam à Deo quibusdam amicis suis concedi cognoscet, & si in enigmate id ac valde confusè cognoscet. Necessarium tamen est, ut ab imperfectionibus gradatim, & ped. tentim, atque ordine quodam ascendatur. Neque enim doctrina ista non potest omnibus proponi, quamuis scelestissimi illi fuerint, ac pessimis vitiorum omnium habitibus corruptissimi, si toto corde ad Deum suum conuersi, statuunt ei fideliter deservire. Sed ordinis in eunda ratio est: quam non observantes multos, qui huius & doctrinam gustum suavisimum praesenserunt, etsi eam acutissimè susceperint, nihil tamen post multum etiam temporis profecisse videmus. Quae verò sit illa ratio, paucis ego iam statui demonstrare, ex aliorum tamen relatione, quique & propria discipulorum suorum grauisima, & diuturna experientia eam didicere.

Debent igitur (praesertim qui à grauioribus flagitijs initio conuertuntur) iuxta doctrinam capitis 1. 4. aliquanto tempore stetitibus incumbere, ea si que nter tum coram Deo, tum coram Confessore perito confitentes, & eorum, quae vel proximo, vel quouis vita sua tempore deliquerunt, grauitatem meditari, atque in labore vultus sui comedere panem compunctionis, & contritionis. Experientur au-

tem hi benignissimi Parentis sui Domini Dei nostri auxilium speciale, eos docentis; si diligenter animum aduerterint: sed & ad me meditationes sibi comparandas, de quibus c. 15. Auctor breuissimè loquutus est, lectio aliqua deuota Patrum illos plurimum adiuuabit: præcipuè verò ea, quam R.P. Frater Aloysius Granatensis nostri Ordinis Prædicatorum mira quadam facilitate, ac dulcedine scripsit. Vt verò peccati horrore concussi, amore virtutis, & sanctitatis se accendi perceperint, (neque enim fieri potest, vt frequentem illam cordis contritionem, & oblationem spiritus contribulati Dominus despiciat) tum frequentius incipiunt ea legere, quæ primis hisce duodecim capitibus Auctor de mortificationibus docet: ea tamen ratione; vt secundum, octauum, nonum, vndecimum, ac duodecimum capitulum intelligant alius quiddam docere, quàm hoc: initio perficere possint. Quamobrem circa alia sese diligenter, ac sapissimè examinent, quousque agnoscant, quo modo circa ea peccare soleant, remedium vulneribus suis adhibeant; proponantque illa seruari pro viribus: vehementi compunctione cordis & præteritorum memoriam renouantes, & earum culparum, quæ circa ista capita contraxerint, singulis diebus humiliter desentes. Sunt enim capita sex, quæ post susceptum diuinum hoc semen ita namque appellare soleo ignitum illud virtutis desiderium, quod inter compunctionis lachrymas excitatum est) diligentius oportet tante istorum oculos obuersari tertium, quartum, quintum, sextum, septimum, ac decimum: quibus egregiè preparatur animus ad reliquorum intelligentiam percipiendam mente, operè, præstandam: cum tamen interea valde vile sit, omnium aliorum quoque capitulum lectionem continuè manibus, oculisque versare. Illa namque compunctionis lachrymæ, quasi diuinum quoddam oleum, ac balsamum. Fomentum efficiuntur amoris nascentis: quo oculus purgatur in dies magis, vt virtutis splenderem in omnibus his capitibus mirifice coruscantem perfectius, subtiliusque dignoscatur; vnde eundem amorem purgantem denudè vehementius inflammet. Neque verò hanc flammam sensatam esse oportere: sed sufficit, si intra intellectus, ac voluntatis quasi viscera contineatur; dum constantissima animi determinatione istorum documentorum observationem sibi proponit: quæ cum creuerit, exeret se in opus; minimumque confirmabit, vt reliquorum etiam capitulorum exercitationi se dedat, ea tamen adhibita moderatione, vt tam secundi, quàm octauum, & noni, ac multò magis vndecimi, & duodecimi capituli primos tantum gradus aggrediatur, reliquos desideret quidem, sed tamen nullo modo angatur animo, sineque etiam intellexerit perfectè, quid sibi velint. Satius erit hoc tempore (hoc enim exempli gratia afferam) eam sibi in omnibus operibus suis intentionem formare, quam rectam nuncupat, quæ nullo scilicet commodo suo temporali, vel spiritali moneatur, sed ob solam gloriam sui Creatoris: non quasi salutis suæ, in se consequi non speret, & hanc laborum suorum remunerati-

onem non desideret, & possidet; sed quia ea sese reditu digne dirigat in Deum, ut
 eius gloriam sic velit, ut que preterea consequutura fere non inspicitur, quamuis
 ex illa sint oritura. Hoc autem est illud à Christo breuissimè dictum: *Quærite*
primùm regnum Dei; & hæc omnia adijcientur vobis. Eadem proporti- Math. 6.
 one metiri oportet exercitacionem patientiæ, & abnegationis propria; ne forte ad
 altiora nobis anhelantes, in cassum oleum operamq; perdamus. Hanc autem pec-
 catorum suorum acerbam & rursusque meditationem semper emollire debet
 consideratione ingentis misericordiæ, paternæq; pietatis Dei, quam sibi tot, tan-
 tisq; modis demonstrauit; illa præsertim incredibili patientiæ & longanimitate,
 quare bellem se adeo peccatorem tandiu pertulit, toties vocauit, benignissimèq;
 r. capit: ut hinc fiduciam gaudem concipiat, qua cum ad thronum audeat glo-
 ria Dei, inde verò maximam reuerentiam, & humilitatem: quæ duæ illæ sunt
 Virgines, quibus Hester comitata ad Assuerum incedebat, postea quam multis Esther 15.
 lachrymis, atque ieiunio Dei auxilium, & opem contribulato corde implorauit.
 Vbi verò pluribus mensibus hoc modo se exercuerit, tria illa conabitur ad-
 iungere, quæ ca. 16. continentur; quibus ad obeunda hæc eadem, quæ cunctis duo-
 decim primis capitibus leguntur seruata tamen adhuc moderatione prædicta, ma-
 gnam comparabit virtutem, & promptitudinem. Quamdiu verò intra huius ex-
 ercitacionis limites continere se quisque debeat, non facillè statuere quisquam po-
 test; cum facilius quidam semetipso solo perficiat, quod alter ne anno quidem m-
 regro possit; quod ille naturali polleat inclinatione, vel maiore diligentia vsu,
 feruentius in idem incumbat. Quocirca, ut ex ca. 13. elici potest, proprie constitutio-
 nis ingeniq; inclinationes inuestiganda sum diligenter; ut scire valeamus, & quid
 illud sit, quod potissimum moderari debeamus, & qua ratione facillime propensi-
 one nostras ad virtutum omnium epera inlectere, atque dirigere.

Quamuis autem hoc toto tempore studium virtutis prætermisum non sit,
 sed cuncta, quæ ei aduersantur, summa sint cura, diligentiaq; reiecta, hactenus
 tamen eo mens operantis primùm dirigebatur; ut cordis compunctione, animi tu-
 morem, superbiamq; peccatorum quoque præteritorum recordationem contere-
 ret, ac deleteret: ut ea vitaret, quæ offendiculo esse possent, occasionesq; peccandi:
 ut Dei erga se amorem tanta patientia hostem suum expectantem agnosceret, ut
 sancta quadam obstinatione propositum mentis confirmaret, quo statuit, quie-
 quid elongare nos à Dei amicitia videretur; præ omnibus rebus cauere. Iam ve-
 rò post diuturnos labores istos testimonium quoddam anima sibi perhiberi aduer-
 tet, quo spem non mediocrem concipiet eius nuptias, & amplexus optimum ac
 piensimum Patrem Deum non auersari: qui, quãuis post amatores plurimos for-
 nicata fuerit, recipit eam tamen, contra vulgatam hominum consuetudinem,
 ad se humiliter reuertentem, omnium ignominiarum suarum oblitus. Quo fiet,

ut non amplius ad peccatorum remissionem, fugamq; primò reuocet, vti fecerat hactenus, mentis, studiorumque suorum intentionem, sed ad sese exornandam vero illo, de quo cap. 20. tractatur, ornamento virtutum, simulq; intentionis illam rectitudinem mirifice excolet, de qua supra iam dixerat, & qua 22. capite repetitur. Quare apertissime cognoscere vnusquisque potest: ea, qua de intentione secundo capite dicebantur, non esse tanquam initia quadam assumenda exercitationum, cum ab auctore primus ille gradus hoc loco supremum quoddam fastigium constituitur, ad quod hac viuendi ratio, quam adiuuam ille voluit appellare, diligenter in via Domini ambulantem perducit: quamuis sint à principio proposita, tanquam scopus, ad quem hoc ipsum viuendi genus dirigeretur, & allice: etur eius pulchritudine animus, ad hac certamina subeunda libentius. Et rationem quidem ordinis huius inde colligere haud difficile possumus, quia si cum primùm quis aggreditur iter salutis, ad altissimos illos gradus perfectionis conscendere conatur: & ad lucem prestantissima contemplationis, aut ad igneos ardores charitatis in Deum, ac proximos aspirare praesumat: grandem adificij molem super ingentem arenarum acervum construere nititur: vnde quolibet vehementiori vento flante, vel tentationis grauioris irruente flumine, cuncta facillimè concident, magnaq; fieri iactura operis, ac temporis: praesertim cum non patiatur Deus, nisi forsitan iratus superba menti) eos potiri amplissimis huiusmodi muneribus suis, quos corde humiles, atque ad pedes suos veraciter prostratos non esse cognoscit. Quemadmodum enim dat humilibus gratiam; sic eam superbis negat, quibus relinquit. Ecquod est autem superbia amorisque genus aperiuis, quam ad sublimia Dei dona audacter anhelare eum, qui suam indignitatem primùm non agnouerit? Quae cognitio compunctione cordis potissimum acquiritur, ac exercitatione humilitatis illius; quae virtus ita omnium aliarum virtutum fundamentum est, vt vnuerfas ad se congreget, & vi quadam naturali conglutinet ad quae duo potissimum spectat hac hactenus seruata ratio insituaenda vitae, si diligenter aduertat, adimittat semper magna illa spe de diuina erga se toties agnita misericordia, quae talem dilexit, sustinuit, vocauit, atque in gratiam recipere voluit. Ex quibus illa proficisci nata est intentionis rectitudo, quae, vt par pari tanto huic amori referat, si iniurius olim Domino suo fuit, iam quicquid aut agere, aut pati poterit; id totum nulla sua vtilitatis ratione considerata, eam tantùm ob causam & agere, & pati constituit, vt Deus glorificetur, vt rem faciat, quae sponso suo grata existat. Quapropter quae olim duodecim illis capitibus legerat, ac iuxta ea prestare conabatur, conduplicat, non amplius eo sine, quo prius, vt vitet, inquam, peccata, & peccatorum occasiones: sed longe altiori, vt sponso suo placeat, vsurans, faciat praeteriti temporis, & quam sponso suo intulerat, facinoribus suis ignominiam,

Iacob 4.
 1. Pet. 5.

in illa-

In illuſtriorẽ gloriã & honorem virtutibus, ac virtutum operibus commutet. Quamobrem ab ipſo quoque ſuo conuerſionis initio ſumma diligentia cauẽbit, ne qua ſubrepat vnuquam intentio, qua ſubdole diuinum hoc opus vel deſtruat penitus, vel inſiciat, aut certe impediãt: quod ſiquenter, ac ſerẽ ad ſatiãtatem cap. 2. 17. 22. 43. & 45. Auctõr repetit. Nouit enim quantum vel noceat, ſi irrita huiusmodi ſcopulos ventorum impetu nauis hæc noſtra feratur: vel quantum proſit, ſi longe ab eis enauigemus ad portum. Atque hoc totum ad eam vitã pertinet, quam ipſe initio cap. 13. actiuã vocat: qua certẽ non mediocriter hominis extollitur animus, & conuerſario præ illis, qui quamuis placere Domino, & peccata vitare ſtudeant, comuni tamen curſu, quaſi per planitiẽ eum ſequuntur, atque operam nauant, vt illius gratiam conſeruent. Quemadmodum autem hęc, ac aliſſimas alpes tranſituri ſunt, cum ad primorum montium radices peruenire, illud videri ſolet, tum demum ſe alpes totas conſcendiſſe, cum aliſſimorum montium, quos vident, altitudinem ſuperauerint: quod iter ubi conſecerint, noui montes hęc, quos ante conſpexerant, ac ſuperauerunt, altiõres apparent: Ita hęc, qui hoc viuendi genus conſtantia, ac diligentia ſumma ſunt aſſecuti, vt ſcilicet non ſolum nihil velint, quod Deo placere non poſſit, ſed præterea vniuerſa velint, ac faciant, vt Deo rem gratam faciant, & qua in eius gloriã referatur, eamq; ob cauſam & compunctiõni cordis, & virtutum operibus ſtudioſiſſimẽ, ac gnauius vacent: ſtatim noua quedã præſtantiorq; perfectio, & quaſi montis celiſtudo ſe offert, ad quam contendere totis viribus ne eſſe eſt. Neque verõ exiſtimandum eſt, debere ſe conſeſſim aſpera illa iuga aſcendendo tentare: ſed pluribus diebus eam, quam hæcenus perfectionem aſſecuti Dei dono videntur, exercitatione diligentiffima cõfirmare. Sicut enim mediã ſemper aliqua iacet aut vallis, aut planities ab vno ad alterum montem, hoc namque modo Natura ſagax prouidere voluit, ne perenni aſcenſu vires itinerantium deſatigentur, ſed plano illo, aut etiam decliui intervallo reparata ad nouum, & ſæpe etiam aſperiorẽ aſcenſum corroboremur, ita confirmandus animus, & conſtabiliendus eſt exercitatione, & vſu acquiſita virtutis: Ita tamen, vt cordis oculus attentiffimẽ conſideret, an nouum vllus mons ſeſe offerat, & aſſectus ardenti diſcretõq; deſiderio illius tranſcendendi teneatur, quã primũ ſuerit a Domino vocatione ſua benigniſſimẽ prouocatus: neque præſumptione ſuperba vitã vires ſuas ſe ingerens, neque timore, aut puſillanimitate nimia diuine aduocãti gratia reſiſſes. Præſertim, quod perſeuerãti carum rerũ, que dictæ ſunt hæcenus exercitatione, ad nouã vitã contẽplatiua ſuperiorẽq; gradũ aptiſſimus redditur, imò ad illum progreſſus facit nõ mediocres. Docet hoc apertiſſimẽ Auctõr, dum cap. 26. qua impedimenta vitanda ſunt, admonens & cap. 28. qua aſſectiõnes animi moderanda, atque mortificanda ſunt, eadem, que cap. 5. & 4. de-

Arauerat se e ad verbum repetit: neque verò inutiliter, quia iam ad alium finem dirigenda tractantur: Principio namque vitiorum fuga, virtutumque adaptioni vacatum est: nunc autem in plenam sui ipsius obliuionem, atque abnegationem, ac in simplicem quendam effluxum in Deum, & vnius rei in rebus, quamlibet innumerabilibus Dei inquam Optimi Maximi intuitum comparandum incumbitur.

Ecce autem aliud illud: quod ingerit sese oculis, fastidium; & quasi mons altissimus perfectionis, per quem ad contemplatiuam spiritualem vitam ascenditur, quae animam vnit miro modo, nec patitur, vt in multiplicitate rerum, actionumque innumerabilium consideret earum pluralitatem: sed quocumque incumbant agenda, patiendae, iubendae, siue temporalia illa, siue spiritualia sint, vel sibi, aliterve conducant, vel noceant: ita propria (vt ita dixerim) specie ea expoliat, & ferma: forma verò, ac specie diuina maiestatis exornat: vt omnis eius intentio in tot concursantium rerum tumultu feratur in vnum, solumque Deum: Et hic quidem est secundus ille intentionis gradus, quem secundo capite Auctor proposuerat, vt splendidissimo fulgore suo animum nostrum ad se raperet, quem etiam cap. 22. repetijt, semper significans, tum demum debere nos se, undum eum exercere, cum post multos menses, & annos primum illum gradum fuerimus adepti. Ad huius autem secundi gradus consecutionem cap. 35. docet quomodo intellectiua pars exercenda sit: quo autem modo pars effectiua prepararetur, longiori quadam circuitu quem modum scholasticum vocat, cap. 30. explicat, & cap. 31. qua alia compendiosiore ratione, quam mysticam ei libuit appellare. Ad intellectuam verò partem, vel affectiuam quoque modo scholastico preparandam lectio R. P. Fratris Aloisij Granatensis quamplurimum proderit, qui mira dulcedine, ac eloquentia, & comitibus, & propria Domini in nos beneficia pertractat, immensamque materiam non confuso modo, atque in compositam praebet, sed grandis, & excellenti methodo dispositam, adeoque digestam, vt eam cuiusque hominum sexui, statui, ac persona applicuisse, & appropriasse videatur; neque desit quippiam nisi lectio frequens, ac deuota, quo in spirituale cuiuslibet nutrimentum, & substantiam conuertatur. Quod tum continget, cum ad vnitium amorem peruenerit, de quo 33 cap. agitur, qui vtriusque modi finis vnicus est. Nam longiori quidem circuitu varia illa innumerabilium Dei perfectionum ac beneficiorum meditatio, eò nos ducit, quò breuifera nos perurget flagrantissimis, & frequentissimis aspirationibus ardor amoris: quo perenni fere desiderio optamus, petimus, & decernimus eum amare, à quo ineffabili quodam modo nos amari videmus, atque huius amoris flammis ardentiores singulis diebus accendere, summo quodam dolore (quo dulcissime tamen conficimur) affecti, quia non est tam vehemens amoris incendium, & flamma, quam vellemus. Non enim tam multa querit

quaritur sic affecta voluntas, cui sufficit cognovisse, quoniam sic amandus est Deus, in eo cunctis amoris rationes unitè complectens, quia Deus est, quamvis rationes singulas distinguere non possit. At vero eum, qui vel primo, vel hoc secundo compendioso modo ad hunc statum pervenerit, (quamvis ei semper illa, quae c. 40. & 42. & 48. exponuntur graviora pericula diligentissime cavenda sint, nemo dubitet permouendum esse Spiritus sancti donis ad illa, quae primis duodecim capitibus praesertim verò nono, undecimo, & duodecimo continentur: ac novis quibusdam illustrationibus edocendum de ijs, quae ad eius salutem pertinent, atque progressus spirituales. Quae namque maior esse coniectura potest de infusa Dei gratia & charitate, de q̄, acceptis Spiritus sancti donis, de quibus trigésimo octavo capite agitur, quam constans hic erga Deum amor, ac desiderium: quo veluti stimulo quodam acriori in illam semper curam, & cogitationem impellitur: ut Deum semper in conspectu suo proindeat, & intueatur ut eius amore magis ac magis semper inardescat: nullum alium honorem, vel utilitatē vel commodum querens; sed solum his flammis amoris consumi, eamq̄ solam ob causam & vitare peccata, & implere praecepta, esse corde paratum ad omne illud esse, quod vel ei tribuere, vel ab eo auferre divina maiestati placuerit? Tunc verò in hunc finem, modumq̄ vivendi, discretè quidem, sed instanter & constantissime totis nervis incumbere debet: & diligentissime advertere, quodnam exercitatio- nis genus ei offerat divina benignitas atque ipsum loco praestantissimi beneficii suscipiat, sine arduum, sine facile sit. Illud autem tibi persuadeas, cuncta, quae capitibus 40. 41. 44. 47. & inde ab Auctore tractantur, sensato (ut ita dixerim) experimento evenire ijs, qui his se modis fideliter exercuerint: tanta varietate, atque ordine, ut verbis exprimi nequeat.

Est autem hoc loco perquam mediatissime considerandum, eorum, quae his capitibus ab Auctore explicantur, quaedam ad nos, nostramque industriam pertinere: & quae praestare summa contentione debemus. Tale est, ne de his vniuersis exercitationibus nostris plurimum confidamus, cap. 12. quodque magis etiam cavendum esse cap. 31. dicitur, ne de eis gloriemur: ut iuxta doctrinam cap. 40. & 42. discretionis virtutem prudenter adhibeamus; ut advertamus quodnam à nobis exigat exercitatio- nis genus, ne divina scilicet inspirationi prudentes, imprudentesve resistamus, cap. 46. & quatuor illi modi exercitatio- nis nunquam satis laudati, & incredibili utilitatis affluentissimi, quos cap. eodem fuisse verbi- bus exponit: summa demum constantia cap. 47. & 49. explicata, dum spiritali languore mens arida discruciat. Alia verò sunt, quae à Deo potius in nobis aguntur, qualis est ille sensuum ad interna liquesfactio, quam cap. 40. docemur, & ebrietas spiritalis, quae cap. 41. dicitur ab homine contineri non posse, ne erumpat exterius vulnus illud amoris saluberrimum, quod cap. 44. explicatur. Et multo

magis talia illa sunt, quibus spiritualis huius contemplativa vita, secundum superiores anima partes, aut eiusdem essentiam cōsurrectio declaratur. de quibus agitur quidem, sed modus, quo res tanta se habet, ipsomet Auctore teste, omnem superat vim orationis, neque intelligi potest, nisi ab ijs, qui vsu proprio cuncta cognouerint. Quamobrem dum ista legitur admodum contemplatiui viri doctrina, non illa debet esse intentio studiumq; legentis, vt ea, que promittuntur, intelligentia acumine peruestiget, ac penetret. Hac enim excellunt aded, atque insolitum, dulcissimumq; de Deo gustū insinuant, vt facillmō incauta mens quasi grandiori turbine impulsā in eas cautes, & scopulos allidatur, vt suauitates huiusmodi, excellentioremq; contemplationem curiosè desideret. Discernenda sunt igitur ea, qua oportet à nobis ingenti cura, constantiaq; praestari, & illa discretè, sensimq; exequi, eo ordine, modo, & cautione, quas Auctor docet, semper optantes, & quasi finem interdones desideriorum nostrorum, ad eam peruenire puri perfectionem amoris, qua omnium rerum memoriam aeterna obliuione delentes, omnemq; vilitatem, commoditatem, omnia gaudia, damna, cunctasq; tribulationes nostras, cuiuscunque generis, & quantumlibet gratia sint, nihili facientes. Deo constantissimè seruire velimus, ea vel vnica ratione, quia id ipsum nos debeamus id illum debeat: & postremò, vt ardentissimi amoris nostri, & omnium, qua vel gesserimus, vel patiemur, is ipse amor finis, & quam in hac vita expectamus, remuneratio sit. An verò non vides optime Lector, quam longè altiore ratione eadem illa duodecim prima capita modò exercentur: neque iam ad primos illos intentionis, patientis, abnegationisq; gradus sistatur animus, sed ad supremos, & ipsum perfectionis culmen ascendatur? & experimento cognoscitur quid inter deformem, ac simplicem intentionem intersit, quòd opere melius acutiusq; discernatur, dum iuxta cap. 27. summos diuina derelictionis angores perseueranter fuerit homo perpassus: cuius differētia notionem capere à principio menti imperfecta non potuisset. Neminem autem decernere posse crediderim, quamdiu se debeat hoc modo animus exercere. Illud non dubitauerim confirmare, totum huius vita cursum in hoc studio debere promptissime versari. Quid enim antiquius vel vtilius excogitari potest, quo omnes vitæ suæ vel longissimos annos, vel laboriosissimos referat? Est namque hoc viuendi genus partuipatio quadam aeternæ felicitatis. Felicem profectò eum dixerim, qui continuata perenniter actione n.enti in istud incumbere possit. Sed profectò mirabile dictū est, quòd cap. 56. Auctor admonuit, vt non solum felices tunc huiusmodi viros esse existimemus, quamdiu ad excessum illos angustissimos assurgere possunt: sed etiam cum inde ad inferiora descendunt, quòd fieri oportere, & qua ratione declarat: non affirmauerim tamen huic viuendi modo uigilandum esse diuini, ac len-

ac longiore eius exercitatione animum confirmadum: antequam ad tertium vite genus, quam supereminentem nuncupat, nitatur ascendere, etsi id probabile satis esse videatur. Cur autem non censeatur esse necessarium, ea ratio est: quia preparatio, & consurrectio, qua in spiritali contemplatiua vita praemissa est maxima est ad istam, atque aptissima dispositio. Nam cap. 60. perfecta vocaliq; abnegatio, quam docemur, ac mortificatio exterioris, & interioris hominis nostri; & sex illa, qua ad diuina claritatis perceptionem necessaria cap. 61. dicuntur, qua etiam ornamenti loco in hac supereminenti contemplatiua vita constituuntur, & qua cap. 62. ad rudiores edocendos, qua ratione internum sponsi thalamum pulsare quotidie valeant, allata sunt; vel hac ipsa sunt, qua in hac spiritali vita contemplatiua traduntur, aut certe illis ceu fundamentis immediate superadificatur. Quod verò ad huius vita supereminenti opera spectat, illud vnum admonemus, quod & superius dictum est: distinguenda scilicet ea, qua à nobis executioni fideliter, constanterq; mandanda sunt, ab his, qua potius efficere in nobis Deus debet, quam vt eorum nos causa esse existimemus: cumq; illa praestiterimus, horum, si saluti nostra conduxerit, compotes, efficiemur, & quid illa sint, tunc experimento intelligemus. Hac nobis, Lector optime, visa sunt adijcienda, quo facilius hoc iter aggredi possis, quam adiu meliori ductore te carere contingerit. Tu pro tua pietate nostri memor in tuis ad Deum precibus esto: ne quasi milliarius lapis alijs iter ad grandia ista monstrantes, immobiles,

& insensibiles, vt fecimus hactenus, perpetuo maneamus. Roma in Conuentu Sanctae Mariae super Mineruam die xxix. Octobris. M. D.

LXXXV.

